
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Llinàs Bertran, Laia; Stampa García-Ormaechea, Maria Guiomar, dir. El català a la interpretació de conferències a institucions internacionals (les Nacions Unides i la Unió Europea). 2016. (1202 Grau en Traducció i Interpretació)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/160650>

under the terms of the IN
COPYRIGHT license

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

Grau de Traducció i Interpretació

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2015-2016

**El català a la interpretació de conferències a
institucions internacionals
(les Nacions Unides i la Unió Europea)**

Laia Llinàs i Bertran

1330347

TUTORA

María Guiomar Stampa García-Ormaechea

Barcelona, Juny de 2016

Pàgina de crèdits (en català)

Dades del TFG

El català a la interpretació de conferències a institucions internacionals (les Nacions Unides i la Unió Europea).

Autora: Laia Llinàs i Bertran

Tutora: María Guiomar Stampa García-Ormaechea

Centre: Universitat Autònoma de Barcelona

Estudis: Grau en traducció i Interpretació (Anglès)

Curs acadèmic: 2015-2016

Paraules clau

Nacions Unides, Unió Europea, català, interpretació de conferències, història, llengües minoritàries.

Resum del TFG

Aquest treball de final de grau vol ser un treball acadèmic de recerca i de documentació sobre l'ús del català a les institucions internacionals, en concret a les Nacions Unides i a la Unió Europea. Per fer-ho, s'estudiarà la funció i el funcionament de les institucions internacionals (la seva formació, el seu format, els seus serveis, etc.), l'ús de les llengües oficials (quines són, quina cabuda hi té el català, etc.). Posteriorment s'analitzarà la situació de les llengües minoritàries al món per poder tenir una visió més global i internacional i conèixer més l'actualitat. Finalment s'entrevistarà intèrprets de les Nacions Unides i de la Unió Europea per tal d'adquirir un punt de vista molt més proper i humà. Amb aquests tres grans apartats es pretén extreure una conclusió crítica i objectiva sobre la situació del català a l'actualitat i sobre com poden les institucions ajudar-lo a mantenir-se viu i sa com a llengua.

Durant el procés, s'analitzaran fonts oficials de les institucions així com notícies de premsa, llibres independents i s'entrevistarà professionals del sector per comparar els seus punts de vista amb les troballes acadèmiques mencionades anteriorment.

Avís legal

© Laia Llinàs Bertran, Bellaterra, 2016. Tots els drets reservats.

Cap contingut d'aquest treball pot ésser objecte de reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització del la seva autora.

Página de créditos

Datos del TFG

El catalán en la interpretación de conferencias en instituciones internacionales (Naciones Unidas y Unión Europea).

Autora: Laia Llinàs i Bertran

Tutora: María Guiomar Stampa García-Ormaechea

Centro: Universidad Autónoma de Barcelona

Estudios: Grado en Traducción e Interpretación (Inglés)

Curso académico: 2015-2016

Palabras clave

Naciones Unidas, Unión Europea, catalán, interpretación de conferencias, historia, lenguas minoritarias.

Resumen del TFG

Este Trabajo de fin de grado quiere ser un Trabajo académico de investigación y de documentación sobre el uso del catalán en las instituciones internacionales, en concreto en las Naciones Unidas y en la Unión Europea. Para hacerlo, se estudiará la función y el funcionamiento de las instituciones internacionales (su formación, su formato, sus servicios, etc.), el uso de las lenguas oficiales (cuáles son, qué cabida tiene el catalán, etc.). Posteriormente se analizará la situación de las lenguas minoritarias en el mundo para poder tener una visión más global e internacional y conocer más la actualidad. Finalmente se entrevistará intérpretes de las Naciones Unidas y de la Unión Europea para adquirir un punto de vista más próximo y humano. Con estos tres grandes apartados se pretende extraer una conclusión crítica y objetiva sobre la situación del catalán en el presente y sobre cómo pueden las instituciones ayudar a mantenerlo vivo y sano como lengua.

Durante el proceso, se analizarán fuentes oficiales de las instituciones así como noticias de prensa, libros independientes y se entrevistará profesionales del sector

para comparar sus puntos de vista con los descubrimientos académicos mencionados anteriormente.

Aviso legal

© Laia Llinàs Bertran, Bellaterra, 2016. Todos los derechos reservados.

Ningún contenido de este trabajo puede ser objeto de reproducción, comunicación pública, difusión y/o transformación, de forma parcial o total, sin el permiso o la autorización de su autora.

Credits page

Final Project Data

The Catalan language in conference interpreting in international institutions: United Nations and European Union.

Writer: Laia Llinàs i Bertran

Tutor: María Guiomar Stampa García-Ormaechea

College: Universitat Autònoma de Barcelona

Degree: Degree in Translation and Interpreting (English)

Academic year: 2015 - 2016

Key words

United Nations, European Union, Catalan, conference interpreting, history, minority languages.

Final Project summary

This final Project wants to be an academic Project of investigation about the use of Catalan in the international institutions, specifically in the United Nations and in the European Union. To do so, we will study the function of these international institutions and how they work (their formation, their structure, their services, etc.), the use of the official languages (which are they, if Catalan could be one or not, etc.). Afterwards, we will analyse the situation of minority languages in the world to be able to have a more global and international vision and to get to know better the present situation. Finally, we will interview interpreters in the United Nations and in the European Union to acquire a more close and human point of view. With these big three blocks, we pretend to extract a critic and objective conclusion about the actual situation of the Catalan in the present and how can institutions help to keep its health and its future as a language.

During the process, we will analyse the institutions' official sources as well as pieces of news, independent books, and we will interview professionals of the sector

to compare their points of view with the academic discoveries that we mentioned before.

Legal notice

© Laia Llinas Bertran, Bellaterra, 2016. All rights reserved.

None of the content of this academic work may be reproduced, distributed, broadcast and/or transformed, either in whole or in part, without the express permission or authorization of the author.

Índex (taula de continguts)

Introducció	9
Les institucions	11
Contextualització i anàlisi general de les institucions	12
1. Les Nacions Unides	12
2. La Unió Europea	13
2.1. Parlament Europeu	16
2.2. Comitè de regions	17
La interpretació i el català en aquestes institucions	18
1. Les Nacions Unides	18
1.1. La UNESCO	19
1.2. L'Associació per les Nacions Unides a Espanya	19
2. La Unió Europea	20
Taula comparativa	23
Situació mundial de les llengües minoritàries	24
Debat d'opinions	27
Entrevistes	35
Conclusions	38
Bibliografia	42
Annexos	47
Entrevista a Cristina Amils	47
Entrevista a Matthew Fitt	49
Recomanació del Consell d'Europa a Espanya	51

Introducció

Les institucions internacionals neixen d'un somni per la pau i pel futur benestar dels ciutadans que havien sobreviscut les Guerres Mundials i patit les conseqüències de la postguerra. Neixen per proclamar la cooperació i la unió entre països, la humanitat i els Drets Humans. Han passat setanta-un anys des de la seva creació i amb el temps han anat apareixent altres tipus de lluites, per sort, no armades. Actualment, lluitem contra la globalització, una guerra a la qual volem participar per aprofitar-nos dels avantatges que té poder mantenir relacions llunyanes, però que també ens atemoreix perquè ens amenaça amb la pèrdua de la cultura i la llengua sense una sortida fàcil. Cada llengua que es perd és una identitat i una manera de pensar i d'entendre el món desapareguda. Si seguim sense protegir els idiomes minoritaris, caminem cap al final de la diversitat que ens fa rics.

“La llengua és la base de la identitat, de la memòria i de la cultura de la gent. Afegeix diversitat i bellesa al continent europeu i constitueix un guardià primordial de la identitat cultural.” (Albert Branchadell i Lovell Margaret West, 2005: 40)¹

Aquest treball vol ser un treball acadèmic de recerca i de documentació sobre l'ús del català a les institucions internacionals, en concret a les Nacions Unides i a la Unió Europea. Ambdues són un clar exemple de la convivència de totes les llengües mundials, les minoritàries i les més parlades. D'una banda, les Nacions Unides és una institució internacional coneguda mundialment, i és on les regions i les llengües minoritàries poden patir un abús més clar. D'altra banda, la Unió Europea, és una institució molt més petita i, teòricament, propera al poble català, amb menys països i llengües participants. Però, s'utilitza mai el català en la interpretació de conferències d'aquestes institucions? Són aquestes institucions una font de multilingüisme i intercanvi cultural o són la tomba de les llengües minoritàries?

¹ “Language is the support of the identity, the memory and the culture of a people. It adds to the diversity and beauty that characterizes life on the European continent and constitutes a primordial guardian of cultural identity.” Traducció de l'autora.

Per respondre a aquestes preguntes, s'estudiarà la funció i el funcionament de les institucions internacionals (la seva formació, el seu format, els seus serveis, etc.) i l'ús de les llengües oficials (quines són, quina cabuda hi té el català, etc.). Posteriorment s'analitzarà la situació de les llengües minoritàries al món per poder tenir una visió més global i internacional i conèixer més l'actualitat. Finalment s'entrevistarà intèrprets de les Nacions Unides i de la Unió Europea per tal d'adquirir un punt de vista molt més proper i humà. Amb aquests tres grans apartats es pretén extreure una conclusió crítica i objectiva sobre la situació del català al present i sobre com poden les institucions ajudar-lo a mantenir-se viu i sa com a llengua.

Durant el procés, s'analitzarà fonts oficials de les institucions així com notícies de premsa, llibres independents i les entrevistes a professionals del sector per comparar els seus punts de vista amb les troballes acadèmiques mencionades anteriorment.

Les institucions

Com s'ha dit prèviament, per tal de fer una anàlisi adequada de l'ús de la llengua catalana en institucions internacionals, s'han estudiat dues institucions conegudes mundialment però amb característiques internes i funcionals diferents. D'una banda, la Unió Europea, i de l'altra, les Nacions Unides. Ambdues neixen com a necessitat de reomplir i corregir buits legals que sorgeixen de la participació i col·laboració de països membres quan aquests es proposen treballar junts. Tot i així, es remarquen els propòsits de defensar la ciutadania i procurar una cura de cada país participant, així com les seves llengües minoritàries.

“Les organitzacions internacionals es creen per gestionar interessos col·lectius per mitjà d'un Tractat i dotades d'òrgans per complir els seus objectius”² (M. Díez de Velazco, 1986: 35).

Primer, es farà una petita anàlisi d'aquestes per tal de situar-les en el context històric internacional i explicant la seva creació. A continuació, s'analitzaran les llengües de treball que s'hi utilitzen, tant les actives (a les quals es tradueix) com les passives (amb les quals es pot participar i amb les quals les institucions produeixen), així com les llengües de publicació i la rellevància que es dóna a la diferència regional i al multilingüisme. Dins d'aquest apartat s'estudiarà, en l'hipotètic cas que hagi ocorregut, la interpretació de discursos en català en aquestes institucions.

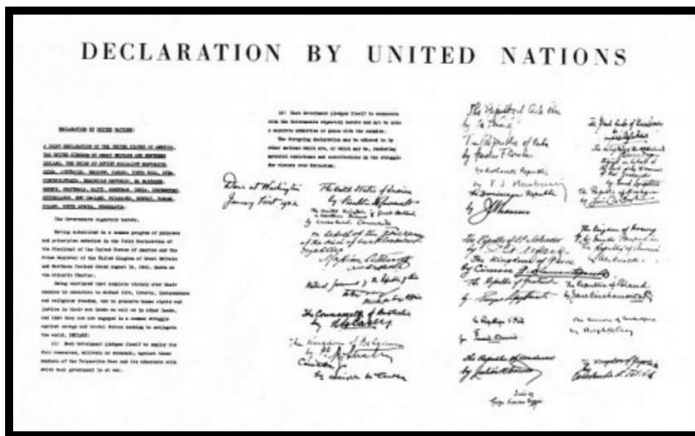
² “Las organizaciones Internacionales son creadas para gestionar intereses colectivos por medio de un Tratado y dotadas de órganos para cumplir sus fines”. Traducció de l'autora.

Contextualització i anàlisi general de les institucions

1. Les Nacions Unides

“Si les Nacions Unides no existissin, s’haurien de crear”.³ (Villar, 1995: 177)

Prèviament a la creació oficial de les Nacions Unides el 24 d’octubre el 1945, el president dels Estats Units (Franklin D. Roosevelt) es va reunir amb representants de 26 nacions (entre els quals hi havia Roosevelt, W. Churchill, M. Litvinov (U.R.S.S.) i T. V. Soong (Xina)) l’1 de gener del 1942 i van signar un breu document: La Declaració de les Nacions Unides (Figura 1. Font: www.un.org), juntament amb la Carta de l’Atlàntic, amb el qual es comprometien a seguir lluitant contra les potències de l’eix Roma-Berlin-Tokio de la Segona Guerra Mundial a la recerca d’una pau general i no individual.

“L’organització de les Nacions Unides va néixer, fa 50 anys, en un context històric molt determinat, fonamentalment com a conseqüència dels horrors de la Segona Guerra Mundial”⁴ (Villar, 1995: 188)

Posteriorment a aquesta Declaració, representants de 50 països es varen reunir a la Conferència de les Nacions Unides a San Francisco per tal de redactar la Carta de les Nacions Unides, (prèviament preparada per les potències del moment: Xina, França, la Unió Soviètica, el Regne Unit de Gran Bretanya i els Estats Units). Finalment la Carta va ser signada el 26 de juny del 1945 tot i que les Nacions Unides no van començar a

³ “Si no existieran las Naciones Unidas, habría que crearlas”. Traducció de l’autora.

⁴ “La Organización de las Naciones Unidas nació, hace 50 años, en un contexto histórico muy determinado, fundamentalmente como consecuencia de los horrores de la Segunda Guerra Mundial.” Traducció de l’autora.

existir oficialment fins el 24 d'octubre del mateix any, després que la carta fos ratificada per les potències llistades anteriorment.

Els 26 estats que varen firmar l'inicial Declaració de la ONU foren: EEUU, Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord, URRS, Xina, Austràlia, Bèlgica, Canadà, Costa Rica, Txecoslovàquia, El Salvador, Grècia, Guatemala, Haití, Hondures, Índia, Luxemburg, Nicaragua, Noruega, Nova Zelanda, Països Baixos, Panamà, Polònia, República Dominicana, Unió Sud-Africana i Iugoslàvia. Actualment les Nacions Unides estan formades per 193 països.

2. La Unió Europea

Al discurs de Wiston Churchill a la Universitat de Zurich el 19 de setembre de 1946, explicava el desig de crear una "Família Europea": "[...] El remei és recrear la Família Europea, o apropar-nos-hi tant com puguem, i proporcionar-hi una estructura a sota de la qual es pugui viure en pau, seguretat i llibertat. Hem de crear un tipus d'Estats Units d'Europa."⁵. I del somni d'acabar amb les guerres i crear un vincle que unís els europeus i salvés les diferències culturals i històriques va néixer la Unió Europea. La creació de la institució com la coneixem avui va ser un procés llarg, complex i progressiu, amb una llarga llista de tractats que van acabar teixint una xarxa de petits comitès i parlaments encarregats de diferents sectors i d'anivellar la legalitat i l'economia de països tan diferents.

El primer tractat que va encadenar la formació del que avui coneixem com a Unió Europea fou el **Tractat de París** (o de la CECA) firmat el 1951 a la ciutat que dóna nom al tractat, per Bèlgica, França, Alemanya, Itàlia, Luxemburg i els Països Baixos. Era un tractat que naixia de la necessitat de reconstruir la economia del continent després de la Guerra i de garantir una pau de llarga durada. Els objectius eren clars: posar en comú la producció de carbó i acer dels països participants, organitzar la llibertat de circulació de les matèries primes i el lliure accés a les fonts de producció. S'establia així

⁵ "What is this sovereign remedy? It is to recreate the European Family, or as much of it as we can, and to provide it with a structure under which it can dwell in peace, in safety and in freed of United States of Europe." Traducció de l'autora.

la creació de la Comunitat Europea del Carbó i l'Acer. Per tal de garantir el compliment del tractat, es va crear una Alta Autoritat Comuna que supervisava el mercat, els preus i el compliment de les normes fixades.

Posteriorment al Tractat de París, es firmà el **Tractat de Roma** (25 de març del 1957), creant la Comunitat Econòmica Europea (CEE) o "Mercat Comú". Aquest tractat,

firmat pels sis països involucrats en la Comunitat Europea del Carbó i l'Acer del qual hem parlat anteriorment, marcava l'eliminació dels aranzels i l'inici d'una unió duanera de lliure comerç de mercaderies, fet que va ajudar a les empreses europees i a la concentració natural i internacional de capital.

(Figura 2. Font: www.urv.cat).

El **Tractat de Maastricht o Tractat de la Unió Europea**, firmat el 7 de febrer del 1992 i que va entrar en vigor l'1 de novembre del 1993, fou l'encarregat d'establir la Unió, basant-se en tres pilars: les comunitats europees, la política exterior i de seguretat comuna, i la cooperació política i judicial en matèria penal. A més, va ser el tractat que va establir una ciutadania europea, va reforçar les competències del Parlament Europeu i va posar en marxa la UEM (Unió Econòmica i Monetària). Des d'aleshores, l'anteriorment mencionada CEE (Comunitat Econòmica Europea) va passar a ser la CE (Comunitat Europea). (Figura 3. Font: www.telegraph.co.uk)

Els pares creadors de la Unió Europea van ser onze homes d'ideals, nacionalitats i passats diferents però amb la idea d'una Europa unida i pacífica comuna. Foren: Konrad Adenauer, Joseph Bech, Johan Beyen, Winston Churchill, Alcide De Gasperi, Walter Hallstein, Sicco Mansholt, Jean Monnet, Robert Schuman, Paul-Henri Spaak i Altiero Spinelli.

Europa s'entenia com "més que un concepte geogràfic i històric, Europa és un concepte polític, un ideal. Fa molt de temps que els homes somien amb la seva unitat".⁶ (Duroselle, 1965: 25)

Actualment, la Unió Europea està formada per 28 països que comparteixen polítiques comunes econòmiques, socials i de seguretat: Àustria, Alemanya, Bèlgica, Bulgària, Croàcia, Dinamarca, Estònia, Espanya, Finlàndia, França, Grècia, Hongria, Irlanda, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Xipre, Malta, els Països Baixos, Polònia, Portugal, la República Txeca, el Regne Unit, Romania, Eslovàquia, Eslovènia i Suècia. Cal remarcar, però, que alguns dels països com el Regne Unit o Dinamarca gaudeixen de certes prestacions especials, sobretot a nivell monetari.

Tots aquests països permeten als seus ciutadans de votar els diputats del Parlament amb l'objectiu de fer sentir la seva veu a Europa. I la Unió Europea al seu temps defensa la lliure circulació de béns, serveis, població i capital entre els estats membres.

Òrgans dins de la Unió Europea

Com ja s'ha demostrat doncs, la Unió Europea té un funcionament complex en el qual hi intervé una llarga llista d'institucions amb diferents funcions, cadascuna encarregada d'un àmbit i relacionades totes entre elles per trobar l'equilibri i el bon

funcionament a una Unió de 28 països de cultures, llengües i històries diferents. Dins d'aquests òrgans trobem:

El Parlament Europeu (explicat al punt 2.1), el Consell Europeu, el Consell de la Unió Europea, la Comissió Europea, el Tribunal de

⁶ « Plus qu'un concept géographique et historique, l'Europe est un concept politique et un idéal. Depuis longtemps, des hommes ont rêvé de son unité. » Traducció de l'autora.

Justícia de la Unió Europea (TJUE), el Banc Central Europeu (BCE), el Tribunal de Comptes Europeu (TCE), Banc Europeu d'Inversions (BEI), El Servei Europeu d'Acció Exterior (SEAE), el comitè econòmic i social europeu (CESE), el Comitè de les Regions (CDR, explicat al punt 2.2.), organismes internacionals, el Tribunal de comptes europeu (TCE), el Defensor del Poble Europeu i la Supervisió Europea de Protecció de Dades (SEPD). (Figura 4. Font: sites.google.com/site/lasingularidad1)

Per tal d'analitzar el funcionament de les llengües i la interpretació de conferències més endavant, centrem-nos en el Parlament Europeu, l'òrgan escollit per sufragi directe pels ciutadans europeus des del 1979 i amb responsabilitats tant legislatives com de supervisió i pressupostàries; i el Comitè de les Regions.

2.1. Parlament Europeu

El Parlament Europeu, amb seu a Estrasburg (França), a Brussel·les (Bèlgica) i a Luxemburg, està actualment presidit per Martin Schulz. Consta de 751 diputats (que s'agrupen per ideologies i no per nacionalitats), i fou creat el 1952 com l'Assemblea Comú de la Comunitat Europea del Carbó i l'Acer i posteriorment, el 1962, va esdevenir el Parlament Europeu.

Els diputats són votats cada cinc anys pels ciutadans d'Europa.

Les principals funcions del Parlament són les competències legislatives (entre les quals es troba aprovar la legislació de la Unió Europea i revisar el programa de la Comissió), competències de supervisió (com el control democràtic de totes les institucions de la Unió o **examinar les peticions dels ciutadans**), i les competències pressupostàries.

El fet que els diputats s'agrupin per ideologies i

no per nacionalitats, i que els ciutadans de tots els països participants puguin adreçar-s'hi en la seva llengua fa el Parlament especialment atractiu per a la nostra posterior investigació sobre el funcionament d'aquest a nivell lingüístic i sobre la investigació de l'ús i situació del català dins de la institució. (Figura 5. Font: europa.eu)

2.2. Comitè de regions

El Parlament Europeu és proper als ciutadans, però el Comitè encara ho és més: té la funció d'òrgan consultiu que representa a institucions regionals i locals d'Europa. Amb seu a Brussel·les i creat el 1994, permet als seus representants opinar sobre la legislació europea que repercuteix directament a les regions i a les ciutats i els permet col·laborar en l'elaboració de noves legislacions i en modificacions de les existents. És una manera de mantenir als participants involucrats en la Unió i d'assegurar-se que no hi ha cap llei que ataquí cultural o lingüísticament a cap dels països membres.

A la pàgina web del Comitè de Regions trobem un apartat especial dedicat a la participació ciutadana dins de l'òrgan. S'anima als mateixos ciutadans a sentir-se participants de les decisions preses i a col·laborar-hi si així ho desitgen.

Aquesta organització també és interessant pel futur estudi de les seves llengües ja que, com bé s'ha vist abans, la legislació de la Unió Europea afavoreix el multilingüisme i permet a tots els ciutadans d'expressar-se lliurement i en la seva llengua mare.

La interpretació i el català en aquestes institucions

1. Les Nacions Unides

Les Nacions Unides aposten pel multilingüisme ja que creuen que afavoreix la inclusió i la tolerància entre pobles i que a la vegada assegura la participació dels ciutadans, que estaran millor informats. En resum, multilingüisme implica millors resultats de la organització en general. És per això que les Nacions Unides aposten per sis idiomes que els representants poden emprar per fer els seus discursos: el rus, l'àrab, el xinès, l'anglès, el francès i l'espanyol. Del discurs original s'interpretarà a la resta d'idiomes. Respecte als textos escrits publicats, se segueix el mateix mètode: es tradueix el text original a les 6 llengües oficials. Cal remarcar que la Secretaria de les Nacions Unides utilitza només l'anglès i el francès en el dia a dia. D'altra banda, cal especificar que els oradors tenen el dret de fer discursos en llengües no oficials (i els intèrprets de traduir-los), però les Nacions Unides requereixen l'entrega prèvia del text escrit en les llengües oficials per assegurar la correcta interpretació.

Per tant, les Nacions Unides no utilitzen en la seva normalitat el català per a la interpretació de conferències tot i que es dona la possibilitat de fer-ho (amb avís previ). Tot i així, no s'ha trobat cap cas on el català s'hagi utilitzat com a llengua activa o passiva en interpretacions de les Nacions Unides, fins i tot el famós discurs sobre el català de Pau Casals el 1971 va ser en anglès. Tot i així, des del 1946 el Secretariat General de la institució s'ha preocupat per assegurar que el màxim de la població mundial rebia els objectius i les activitats de les Nacions Unides, per tant, la institució s'encarrega que la seva missió arribi al poble català mitjançant escrits i publicacions.

Del multilingüisme i la distribució d'idees i missatges s'encarrega el Departament d'Informació Pública, amb el clar objectiu de defensar les llengües minoritàries davant la internacionalització (per tal que tots els ciutadans se sentin representats) i maximitzar la representació territorial.

Coneixent doncs la importància del multilingüisme a les Nacions Unides però veient que no hi ha cabuda a la interpretació al català, com es comunica la institució amb Catalunya? Per a descobrir-ho s'han analitzat dues institucions més, relacionades

directament amb les Nacions Unides: La UNESCO i l'Associació per les Nacions Unides a Espanya.

1.1. La UNESCO

La UNESCO és la part de les Nacions Unides que es centra en l'educació, la ciència, la cultura i la comunicació com a mitjans per obtenir “diàleg entre les civilitzacions, les cultures i els pobles fundats en el respecte dels valors comuns”⁷ (Pàgina web oficial de la institució). És fàcil pensar, doncs, que és la part de les Nacions Unides encarregada d'arribar al poble català, però no és així. La UNESCO s'encarrega de debatre els temes mencionats anteriorment amb un funcionament similar o idèntic als de la institució principal a la qual pertany. Per tant, no hi ha interpretació al català, ni traduccions posteriors.

1.2. L'Associació per les Nacions Unides a Espanya

La Federació Mundial d'Associacions per les Nacions Unides admet l'any 1963 la seu a Barcelona. Aquesta va ser constituïda gràcies a l'impuls de l'arribada dels tecnòcrates al govern franquista, de la mà d'Antoni Puigvert. Va néixer amb els objectius de divulgar els principis i propòsits de les Nacions Unides, estimular la col·laboració del poble i la Institució i viceversa i incitar la pau i el respecte dels Drets Humans.

Fins la mort del dictador, 1975, l'associació va haver de lluitar per reconquerir les llibertats perdudes a Espanya durant el franquisme i va denunciar als fòrums internacionals els crims comesos durant el règim. D'aquesta forma es van fer conferències i campanyes de sensibilització per la pau i pels Drets Humans, pel desarmament, per la marginació, per l'ecologia, per la igualtat de sexes...

És doncs aquesta associació l'encarregada de fer arribar la veu de les Nacions Unides al poble català, traduint moltes de les obres publicades i fent campanyes de conscienciació i informatives. Com bé s'ha dit abans, per tal d'acomplir els objectius fixats per la institució, és molt important que tots els pobles se sentin representats, inclosos i informats perquè “les Nacions Unides no podrien accomplir els propòsits pels

⁷ “Diálogo entre las civilizaciones, las culturas y los pueblos fundado en el respeto de los valores comunes”. Traducció de l'autora.

quals havien estat creades, sense la comprensió i el recolzament més amplis possibles dels pobles del món. [...] Els pobles del món han d'assumir la seva responsabilitat i participar activament a la política de les Nacions Unides". (Fulletó promocional de l'Associació per les Nacions Unides).

2. La Unió Europea

La tasca d'unificar Europa està basada en un principi molt simple: unir les nacions d'Europa tot respectant la seva diversitat cultural i lingüística, creant una síntesi dels països europeus i no una fusió d'aquests. Aquest principi recau al cor de la Unió i s'entén que els europeus i les seves cultures estan especialment lligats a les seves llengües i es consideren un refugi d'esperit de llibertat i de cultura.⁸ (Goffin, 1990:13).

La Unió Europea té una major responsabilitat de protecció de les minories lingüístiques que les Nacions Unides ja que, com bé hem vist anteriorment, es regeix per una política molt més propera als països membres, és una institució molt més petita, i està basada en el reconeixement i el respecte de les diferències culturals i històriques entre els països que la formen. Analitzem-la per verificar-ho.

Primer centrem-nos en les llengües oficials: la Unió Europea en reconeix 24. Les primeres quatre foren el francès, l'italià, l'alemany i l'holandès (coincidint amb els primers països a unir-se) i mica en mica es van anar sumant les llengües oficials dels diferents estats que s'hi afegien. A més, els estats podien optar, en el cas que tinguessin més d'una llengua oficial, a fer-les cooficials, a mantenir-les al marge de la institució o a fer-les MLT ("Mandatorily translated Language") com és el cas del català. Segons Plataforma per la Llengua, el 1986, quan es van estudiar les futures llengües candidates a ser oficials a la Unió Europea, Espanya va decidir no demanar l'oficialitat

⁸ "This task of the unification of Europe is based on a very simple principle: uniting the nations of Europe while fully respect in their cultural and linguistic diversity, creating a synthesis of European countries and not a fusion of them. This principle lies at the heart of the European Union and at the understanding that European people and their cultures are particularly attached to their languages and consider them to be a refuge of liberty and cultural spirit". Traducció de l'autora.

del català tot i tenir l'opció. Tot i que s'anaven incorporant llengües oficials a la institució amb menys parlants que el català (com és el cas del finlandès, el 1995, o l'eslovac, eslovè, danès o maltès posteriorment), Espanya seguia ferma amb la seva decisió. El 2011, es va plantejar específicament l'entrada del català a la Unió Europea, però altre vegada van ser els mateixos partits espanyols que van decidir no acceptar la llengua dins de la Unió, fet que Plataforma per la Llengua va considerar un complot per part de l'Estat.

No obstant, la informació obtinguda a través de Plataforma per la Llengua es contradiu amb la informació trobada en una notícia del 2005 a La Vanguardia, recollida en un Dossier de Premsa del Centre de Documentació Europea on s'explica que Pasqual Maragall va estrenar el català a la Unió Europea en un discurs al Comitè de les Regions, que començava dient "Avui ja puc parlar català", en un esdeveniment on José Luís Rodríguez Zapatero, en aquell moment president d'Espanya, remarcava que "el reconeixement de la diversitat lingüística i la seva ampliació pràctica són elements claus a l'hora de reforçar el sentiment de pertinença dels ciutadans a la Unió Europea".⁹

Investigant més sobre aquesta diferència entre els mitjans es descobreix que gràcies a una sèrie d'acords entre diferents institucions i el Govern espanyol, la llengua catalana està reconeguda com a llengua de comunicació de la Unió Europea; així com el basc i el gallec. La definició de "llengua de comunicació" o "Mandatorily Translated Language" allunya el català o la llengua en qüestió de ser una llengua oficial ja que només implica que aquesta pot ser utilitzada en les comunicacions amb els ciutadans, però no dins de la institució.

Si l'estat espanyol no s'ha esforçat a reconèixer-la com a tal (els motius econòmics no són una justificació vàlida ja que els serveis de traducció els paga la institució amb els seus mitjans), es consideraria una discriminació lingüística i cultural tal i com planteja la Plataforma per la Llengua o hi ha arguments a favor d'aquesta

⁹ "El reconocimiento de la diversidad lingüística y su aplicación práctica son elementos claves a la hora de reforzar el sentimiento de pertenencia de los ciudadanos a la Unión Europea". Traducció de l'autora.

decisió? Perquè la Unió Europea permet que un Estat Membre no respecti els seus principis i no planteja solucions o propostes?

De la investigació de les respostes a aquestes preguntes s'ha escrit el debat d'opinions i l'anàlisi d'obres que es troba més endavant al treball.

Taula comparativa

	Nacions Unides	Unió Europea
Es considera el multilingüisme i la diversitat cultural?	Sí	Sí
Seu	Nova York	Estrasburg, Brussel·les, Luxemburg
Nombre de països representats	193	28
Pàgina web en català	Sí	Sí
Ens hi podem adreçar en català?	Sí* (Associació per les Nacions Unides)	No
S'hi pot comparèixer en català?	Sí, si s'avisava amb temps	No
S'hi ha utilitzat mai el català en la interpretació?	No	No
Publica les seves lleis en català?	Sí* (L'Associació s'encarrega de traduir-les i fer-les arribar als catalans)	Sí* (El català és MLT. El govern s'encarrega de traduir-les)
Hi ha alguna institució dirigida als catalans?	Associació per les Nacions Unides	No

Situació mundial de les llengües minoritàries

Durant la realització i el plantejament del treball, es va topar amb diverses persones que no creien en la desfavorida situació de les llengües minoritàries i que no eren conscients del problema que suposava la mort d'un idioma. Es va creure necessari doncs, analitzar l'actualitat per tal d'obtenir una visió més objectiva i global de la gravetat de la manca del català o la poca pràctica del català en les institucions.

La primera pregunta a plantejar és: què és una llengua minoritària? Segons l'European Charter for Regional or Minority Languages (ECRML), "una llengua minoritària o regional és una llengua utilitzada tradicionalment en un territori concret d'un estat per civils que formen un grup numèricament més petit que la resta de la població de l'estat"¹⁰, normalment menys del cinquanta per cent.

Es poden distingir diversos tipus de llengües minoritàries segons MERCATOR:

- Llengües en un únic estat: el gallec a espanya o el gal·lès al Regne Unit.
- Llengües que es troben en diferents estats: el basc (a França i a Espanya), el català (a Espanya, França i Itàlia), ...
- Llengües transfrontereres, les quals, depenent de l'Estat són llengües minoritàries o majoritàries: l'hongarès (a Hongria i a Eslovàquia)
- Llengües nacionals a nivell estatal, però no oficials a la Unió Europea: el luxemburguès i l'irlandès
- Llengües no territorials: el Jiddish

Si considerem les definicions anteriors, a Europa hi ha més de 60 llengües minoritàries, parlades per aproximadament 55 milions de persones. Al món hi ha 6.000 llengües, la meitat de les quals moriran als propers 100 anys. És a dir, el 2116 només quedaran 3.000 llengües al món.

Són xifres esfereïdores, però per què és important salvar-les i esforçar-nos perquè mantinguin una bona salut?

¹⁰ "Languages traditionally used within a given territory of a state by nationals of that state who form a group numerically smaller than the rest of the state's population". Traducció de l'autora.

Tot i que aquests números semblen no preocupar als parlants d'idiomes majoritaris, la mort d'una minoria afecta a tota la població del país i fins i tot mundial. La mort del català afectarà a 49.000 parlants andorrans (per tant, a tota Andorra), 6,3 milions a Espanya (per tant, a tota Espanya), 203.000 persones a França (per tant, a tota França), i 20.000 parlants a Sardenya (per tant, a tota Itàlia); per exemple.

Cal plantejar doncs, el problema que suposaria que 3.000 llengües desapareguessin. Precisament perquè llengua, cultura i història van sempre de la mà, la desaparició d'una llengua implica la desaparició d'una cultura i la fi d'una història. Cada llengua té una manera diferent de veure el món i de pensar, i si la societat mundial ha arribat al punt on és ara és perquè ha estat capaç de dialogar en diferents ocasions amb diferents cultures i ha estat capaç d'obtenir els beneficis dels diferents punts de vista sobre un mateix tema per millorar.

El debat està servit. Amb la globalització, arriba el que podríem considerar "monopoli lingüístic", i d'una banda hi ha els qui creuen que, l'increment de mobilitat i d'informació intercanviada entre habitants de diferents països i fins i tot continents porta a l'ús d'una llengua comuna, que sol ser l'anglès. La gent intenta comunicar-se amb altres llengües i se sent obligada a aprendre altres idiomes més parlats o simplement canvia perquè sent la seva inferior; fets que aportarien a una uniformitat cultural. Fins i tot dins de les mateixes llengües, els dialectes i les diferències regionals estan desapareixent degut a l'intercanvi d'informació que ocorre, donant pas a una centralització dialectal. Es podria dir fins i tot, que les minories s'estan adaptant i estan deixant de banda la seva història i cultura per afegir-se a una majoria i fer-la més forta (per no sentir-se exclosos o marginats i participar al procés de globalització).

D'altra banda, es defensa la paraula diàspora, que involucra els conceptes de globalització i de cultures minvants dels quals hem parlat anteriorment. Tot i així, la paraula dóna un gir al punt de vista que hem estat tractant fins ara: diàspora defineix les cultures que es mouen, però que no desapareixen. És un concepte que està en auge i que intenta definir el moviment de globalització on, com l'energia, poc es crea, res desapareix, sinó que les cultures es transformen i apareixen en altres països. Cal

doncs, aïllar la paraula “diàspora” del treball ja que no defineix el cas del català i de les llengües minoritàries que creiem en perill d’extinció.

Tot i que és un fet a considerar, ens hem de centrar en els catalans en un estat estàtic i en unes institucions que la representen sense nom propi. Durant el procés d’investigació i redacció d’aquest treball, moltes persones amb qui s’ha tractat dubtaven de la importància i de la gravetat que suposava la pèrdua d’una llengua. És per aquest motiu que es va decidir incloure un subapartat o dedicar una petita part del treball a convèncer i donar fe per part d’experts del problema que suposa a les persones la desaparició d’una llengua. La pèrdua d’un idioma implica la pèrdua d’una part de la diversitat d’Europa, que és el que la caracteritza, i implica anar un pas més a prop de la globalització i de la igualtat. Implica perdre costums, tradicions, maneres d’expressar-se i de pensar, perdent també una manera de ser i una identitat cultural que afectarà a la identitat personal de futures generacions. Com bé es va dir a la Conferència de l’OSCE a Copenhaguen el 1990, el respecte dels drets de les persones que pertanyen a minories és un fet clau per aconseguir pau, justícia i una democràcia universal.

I tot això, afectaria al català? A la hipòtesi del treball, es creia en una defensa absoluta del català per tal de salvar-lo de morir i salvar la història i la cultura que havia sobreviscut al dur franquisme. Tot i així, amb investigació i recerca d’opinions crítiques s’ha vist clarament que el català no està en una posició tan desafortunada com altres llengües i que, tot i que no gaudeix d’una bona protecció governamental, els seus parlants són molt conscients dels inconvenients que ha tingut com a llengua i la protegeixen a nivell social i familiar, utilitzant-la sovint al seu dia a dia. Cal que amb la globalització, els catalans no ens deixem afectar i no ens sentim avergonyits de parlar una llengua tan petita però tan forta, que seguim vetllant per la seva salut per convèncer als governs i a les institucions que sí que mereixem ser una llengua oficial.

Debat d'opinions i anàlisi d'obres

Fent un pas endarrere i analitzant tota la informació tractada fins ara, veiem una clara diferència entre la situació de tranquil·litat i protecció de la qual haurien de gaudir les llengües minoritàries i el que es veu a la realitat. Per aquest motiu sorgeix la necessitat de fer una investigació més profunda i d'analitzar diferents obres i diferents opinions d'experts de diverses cultures per tal de veure on fallen les intencions i els principis de les institucions. Perquè no s'està duent a terme el pla de protecció i d'ús que es proposa? Perquè el català segueix sent una llengua marginada tot i tenir més parlants que el danès o el grec entre d'altres idiomes oficials de la Unió Europea? Perquè tot i tenir uns principis tan respectuosos amb les diferents ètnies, cultures i llengües minoritàries, aquestes segueixen sent discriminades a les institucions?

Primerament, és important remarcar que tots els llibres analitzats concorden en el xoc i la pèrdua d'intencions que hi ha entre la normativa i els principis de la Unió Europea i de les Nacions Unides i l'allunyada realitat que trobem. Cal mirar doncs on comença la preocupació per les llengües minoritàries, qui pren les iniciatives per protegir-les (són els mateixos estats membres o són les institucions vinculades tipus UNESCO?) i finalment, i el punt més important del treball, qui impedeix que aquestes noves ajudes i proposicions es facin realitat.

Històricament, els governs creaven i desenvolupaven contactes diplomàtics aprofitant que compartien llengua amb altres països. És per això que tradicionalment, la protecció de la diversitat lingüística es considerava fora de les competències de la Unió Europea i se'n delegaven les tasques corresponents a aquesta protecció als països membres. Amb el temps, però, els europeus van anar adquirint més consciència de la riquesa lingüística de la qual el continent gaudia i van decidir involucrar-se més per tal de protegir-ho. L'obra *Respecting linguistic diversity in the European Union*, editada per Xabier Arzoz i publicada per la Universitat del País Basc posa especial èmfasi en els principis de la Unió Europea, on s'especifica el lema "Units per la diversitat"¹¹: "La preocupació per la diversitat cultural, de la qual la diversitat lingüística n'és un element fonamental, està apareixent cada vegada més al terreny internacional i s'està

¹¹ "United in Diversity"

investigant més, segurament per la preocupació dels grans efectes que té la globalització”¹² (Arzoz, 2008: 1).

Així mateix, es va intentar corroborar i demostrar aquest punt de vista amb el de l’obra *Atlas des minorités en Europe, de l’Atlantique à l’Oural, diversité culturelle*, dirigit per Yves Plasseraud pel Grup pels drets de les minories. Aquesta vol ser un al·licient de la importància que està adquirint al món el respecte per les llengües minoritàries. Les societats es comencen a plantejar, davant d’una globalització esfereïdora, què se’n farà de les petites cultures. És per tant, una reafirmació de la opinió de l’obra d’Arzoz, amb l’afegit del plantejament de la fina línia entre llengües i dialectes, que és un argument que s’utilitza sovint quan atempta contra les llengües minoritàries. A més a més, aquesta obra ha donat una visió internacional a la recerca: d’una banda, cita regions i minories on també trobem problemes lingüístics com és el Caucas i els estats bàltics, Macedònia i Xipre, el Caucas Rus i Rússia, Àustria i Suïssa, Grècia i Turquia, entre d’altres. I d’altra banda, reivindica la necessitat que Europa treballi per conciliar la necessitat dels estats de comunicar-se entre ells i el fet de permetre que les llengües (tan nacionals, com regionals i minoritàries) es desenvolupin lliurement.

Pel que fa a la realitat actual però, sembla que les institucions analitzades, tot i ser conscients i tenir uns principis molt curosos amb la multiculturalitat, les minories i el multilingüisme on s’intenten protegir i tenir en compte, se’ls escapen certes sensibilitats. Vegeu la Carta de les Nacions Unides: “La Societat de les Nacions, creada el 1920 per afavorir l’aliança entre els pobles i per mantenir la pau, es mostra incapaç d’afrontar els conflictes nascuts de l’enduriment de fronteres”¹³ (Carta, 1945: 9).

¹² “Concern for cultural diversity, of which linguistic diversity is a fundamental element, is increasingly being raised in the international arena and in the research sphere, most likely because of awareness of the far-reaching effects of globalization. “ Traducció de l’autora

¹³ “La Société des Nations, créée en 1920 pour favoriser l’alliance entre les peuples et le maintien de la paix, se révèle incapable d’affronter les conflits nés de ces profonds remainements de frontières”. Traducció de l’autora.

Per aquest motiu, la UNESCO va impulsar el pla per dur a terme una protecció real de les minories. El novembre de 2001 va adoptar unànimement a París la Declaració Universal de la Diversitat Cultural, la qual reconeix la diversitat cultural com una “herència comunitària de la humanitat” i considera que protegir-la és èticament imperatiu i que no es pot separar de la dignitat humana. Concretament, s’hi indicaven els següents principis. (Declaració Universal de la Diversitat Cultural, 2001: 2),

“Article 1: Principi de respecte pels drets humans i llibertats fonamentals

La diversitat cultural es pot protegir i promoure només si els drets humans i les llibertats fonamentals, com per exemple la llibertat d’expressió, d’informació i de comunicació, així com l’habilitat dels individuals de triar expressions culturals està garantit.¹⁴

Article 6: Principi del desenvolupament sostenible

La diversitat cultural és una font de riquesa per individuals i per les societats. La protecció, la promulgació i el manteniment de la diversitat cultural són un requeriment essencial pel desenvolupament sostenible pel benefici del present i de les futures generacions.¹⁵ “

Sent doncs, encara més conscients de les bones intencions de la UNESCO, cal saber sobre qui recau el pes de la protecció d’aquestes minories. Investigant una mica més, dins del mateix llibre i de l’obra *Langues et Union européenne*, que tracta sobre el Col·loqui del 6 de novembre del 2003 a l’Assemblea nacional francesa; es deixa clar que aquesta protecció proposada no recau directament sobre les obligacions de la UNESCO o de les institucions, sinó que recau sobre els mateixos Estats Membres, a qui

¹⁴ “Principle of respect for human rights and fundamental freedoms: Cultural diversity can be protected and promoted only if human rights and fundamental freedoms, such as freedom of expression, information and communication, as well as the ability of individuals to choose cultural expressions, are guaranteed. “ Traducció de l’autora.

¹⁵ “Principle of sustainable development: Cultural diversity is a rich asset for individuals and societies. The protection, promotion and maintenance of cultural diversity are an essential requirement for sustainable development for the benefit of present and future generations. “Traducció de l’autora.

se'ls hi atorga el poder de poder oficialitzar o no una llengua en concret: "Com que es requereix una decisió unànime del Consell per determinar les normes en referència a les llengües de les institucions de la Unió Europea, la tria de cada Estat Membre es converteix automàticament en una llengua oficial de la Unió, excepte si l'Estat Membre en qüestió renuncia, pel motiu que sigui, a la inclusió d'una o més de les seves llengües nacionals".¹⁶ (Arzoz, 2008: 6)

D'una banda doncs, cal retirar la culpabilitat a les institucions del poc ús, la poca defensa i la poca importància que se'ls dona a les llengües minoritàries a Europa i cal començar a senyalar els països membres. És a dir, recau sobre Espanya la responsabilitat de l'oficialitat de la llengua catalana a les institucions, o, en aquest cas, de la manca d'oficialitat. El català el parlen més de 7 milions de ciutadans europeus (11 milions segons l'article "Nations et Union Européenne: Le cas de la lagnue catalane" per Jordi Roigé i Solé a *Langues et Unión Européenne*) i té més parlants que vuit de les llengües actualment oficials a la Unió Europea. Tot i així, no podem culpar sense fer una recerca més profunda. D'una banda cal plantejar-se quins són els motius que porten a Espanya a no declarar el català com a llengua oficial dins de la institució. I així mateix cal analitzar per què les institucions no posen fre als Estats Membres que no respecten les normes i els propòsits?

Pel que fa referència a la posició d'Espanya, cal reivindicar que, tot i tenir les facilitats, el vistiplau i fins i tot el finançament per part de la Unió Europea (la qual cobriria el cost de la cabina catalana i de la producció dels documents pertinents en català), el regne de Felip VI es defensa amb l'article 3 de la Constitució i també amb l'article 6 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC). En aquest últim, degut a la Sentència del Tribunal Constitucional que es va produir el 2010 (STC 31/2010), es va canviar les modificacions proposades per la Generalitat i es va reivindicar que el català

¹⁶ "Since unanimous decision of the Council is required to determine the rules governing the languages of the EU institutions, the choice of each Member State automatically becomes an official language of the Union, unless, apparently, the Member State in question renounces, for whatever reasons, the inclusion of one or more of its national languages." Traducció de l'autora.

no seria llengua preferent sinó llengua normal a Catalunya i a les administracions públiques. Aquest dos documents mostren com el català queda reduït a una llengua cooficial a Catalunya (on s'utilitza amb el castellà), i queda lluny de ser llengua oficial a tota Espanya.

Article 3 de la Constitució Espanyola

“1. El castellano es la lengua española oficial del Estado. Todos los españoles tienen el deber de conocerla y el derecho a usarla. Las demás lenguas españolas serán también oficiales en las respectivas Comunidades Autónomas de acuerdo con sus Estatutos.”

Article 6 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (abans que el Tribunal Constitucional el modifiqués)

“ 1. La llengua pròpia de Catalunya és el català. Com a tal, el català és la llengua d'ús normal i **preferent** de les administracions públiques i dels mitjans de comunicació públics de Catalunya, i és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament.”

Article 6 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya modificat pel Tribunal Constitucional

“ 1. La llengua pròpia de Catalunya és el català. Com a tal, el català és la llengua d'ús normal de les administracions públiques i dels mitjans de comunicació públics de Catalunya, i és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament.”

Aquesta normativa nacional mostra la poca protecció de les llengües minoritàries dins del mateix país, i encara més a nivells internacionals on no es dóna la oportunitat a la llengua per ser utilitzada i defensada. I no defensar implica, directament, un perjudici en contra del català i una ofensa a la seva salut i al seu futur.

Aquest és un tema molt sensible del qual molts experts i literats han opinat i debatut, entre els quals Extra i Gorter, Fettes i Bolduc o Maurais i Morris. I d'entre aquests debats i anàlisi s'ha intentat trobar obres que defensin la posició dels Estats Membres que reivindiquen un sol idioma oficial (com és el cas de França amb el bretó,

Itàlia amb el corsec, Espanya amb el català, etc.) per tal d'obtenir un punt de vista més objectiu al treball. Però, malauradament, tot i recercar en diferents disciplines (sociologia, lingüística, cultura, etc.), les obres que s'han trobat sempre defensaven les llengües minoritàries i titllaven els estats de ser estats repressius i d'imposar un nacionalisme obligat.

D'altra banda, i vist que per part d'aquests Estats no hi ha cap intenció de modificar constitucions per tal d'afavorir les minories pròpies de cada país, cal tornar a les Institucions de les quals hem parlat abans per analitzar perquè, davant d'aquesta injustícia que es repeteix no mouen més fils per acomplir els seus principis i defensar els ciutadans europeus pertanyents a minories. Seria relativament senzill que s'imposés una llei europea o una normativa estricta sobre els Estats Membres una normativa més estricta que els obligui a deixar enrere la defensa sota les seves constitucions pròpies i a mirar pel bé de les minories i de les diferents ètnies. Pel que s'ha vist i treballat a la primera part del treball, ambdues institucions es basen en un respecte mutu entre els països participants per tal d'assolir uns objectius comuns que beneficiaran a la societat mundial i a la democràcia en general. I aquí és on trobem la solució al plantejament. D'una banda, les Nacions Unides podrien implantar una *softlaw* per tal de fer incloure als Estats Membres les llengües minoritàries com a prioritat, però la institució no gaudeix del poder d'obligar a complir certes polítiques. I d'altra banda, pel que fa a la Unió Europea, els Estats Membres sempre respectaran l'autonomia pròpia de la resta d'Estats a l'hora de prendre decisions que qüestionin sobirania pròpia, en altres paraules, mai no influiran en la decisió sobre quines llengües es volen proposar ja que aquesta decisió recau en els Estats Membres de manera exclusiva. La resta d'Estats, només es limitaran a donar la seva conformitat i acceptació (o en aquest cas negació) davant la proposta realitzada per l'Estat Membre en qüestió.

Havent plantejat clarament el problema doncs, cal proposar solucions per tal de millorar la situació. Si no es pot o no es pretén endurir les lleis de les institucions, i els estats membres tampoc pretenen canviar la seva normativa; quina alternativa pot

tenir el català i quins mitjans té per defensar-se davant d'aquests gegants que desitgen molt però treballen poc?

Primerament, trobem la via interna, que passa pel govern espanyol. La Generalitat catalana pot instar al Govern central espanyol una major representació del català dins de la Unió Europea o que aquesta fos una llengua oficial. Pel que hem tractat al treball, entenem que Espanya és conscient de la seva diversitat lingüística i cultural però simplement no hi vol posar remei. Tot i així, la primera solució seria que Catalunya hi insistís i crees un diàleg bilateral a través del qual reclamés més drets i mostrés la seva situació sota el nacionalisme obligat exercit. L'òrgan interestatal a través del qual es pot dur a terme seria la Comissió Bilateral Generalitat – Estat.

L'alternativa seria la via externa, amb la qual:

1. La Generalitat podria participar directament a la Unió Europea i presentar-los la situació en la qual es troba el català, però aquesta solució queda vetada pel mateix Estat Espanyol que no dóna la opció a la Generalitat de participar a la institució.
2. Acudir al Comitè de Regions per buscar defensa d'un òrgan extern. Tot i així, aquest és un òrgan consultiu del Parlament Europeu. Tot i així, les decisions preses no són vinculants i, per tant, la influència real és gairebé nul·la.
3. Al gener d'aquest any, durant la realització de la segona part d'aquest treball, el Consell d'Europa i el Comitè de Ministres del Consell d'Europa va publicar una resolució (annexat al treball) on es recomanava a Espanya "estendre el reconeixement d'aquestes llengües regionals o minoritàries amb un estat de cooficialitat en sis Comunitats Autònomes a altres Comunitats Autònomes donat que hi ha un nombre de parlants suficientment significatiu de les llengües regionals o minoritàries implicades".¹⁷ (Consell d'Europa, 2016: 1)

¹⁷ "Extending the recognition of those regional or minority languages with a co-official status in six Autonomous Communities to other Autonomous Communities provided that there is a sufficient number of users of the regional or minority language involved."

Esperem doncs, que aquesta nova resolució porti a modificar l'Estat les seves lleis i que intenti aportar el màxim possible per respectar les lleis de respecte a la diversitat de les institucions i de la mateixa Constitució.

Entrevistes

Per tal d'adquirir un punt de vista més objectiu, però sobretot proper, sincer i humà sobre el coneixement que es té de les llengües minoritàries a Europa i dins de les institucions, es va decidir entrevistar intèrprets professionals que treballessin o que haguessin treballat en alguna de les institucions vinculades a la Unió Europea o a les Nacions Unides ja fos com a intèrpret inscrit o com a freelance. Tot i que es va contactar amb cinc professionals, només es va obtenir una resposta de la intèrpret Cristina Amils. Graduada en Traducció per l'Escola Universitària de Traductors i Intèrprets, a Barcelona, i llicenciada en interpretació de conferències per la Universitat de Heidelberg. És intèrpret freelance des de 1992 i ha treballat pel Parlament Europeu des del 1997 així com per altres institucions internacionals (Consell d'Europa, Assemblea de Regions d'Europa, Comissió Europea entre d'altres).

D'altra banda, es va decidir entrevistar a un professional que no tingués arrels catalanes però que tingués coneixement de la situació de les llengües minoritàries, per tal d'afegir un punt comparatiu al treball. Es va poder contactar amb l'escriptor i autor d'obres infantils Matthew Fitt, que també és poeta, editor i traductor i consultor de la llengua escocesa. Ha traduït a l'escocès obres com *Thi Dundee Gruffalo* o *Asterix The Gallus*, i també ha treballat pel govern escocès de la mà d'organitzacions nacionals pel desenvolupament de la política per la llengua escocesa. Cal remarcar, a més, que Fitt va parlar en defensa de l'escocès a les Nacions Unides de Nova York i és un traductor oficial de l'escocès al Parlament d'Escòcia.

Comparant ambdues entrevistes doncs, veiem que, d'una banda, Cristina Amils creu que el català a la Unió Europea és una llengua coneguda en alguns cercles i que "se sap que és una llengua minoritària, per la qual cosa, no és una llengua oficial en les sessions del Parlament Europeu o de la Comissió Europea. " A més, afegeix que la interpretació al català només "està prevista en les sessions plenàries del Comitè de les Regions i com a llengua activa, únicament en reunions puntuals que tenen lloc a Catalunya quan un grup o comissió es reuneix (a Catalunya), fet que ocorre en comptades ocasions". Aquesta resposta justifica encara més la recerca feta anteriorment on s'ha posat de manifest la diferència entre els propòsits de la Unió

Europea i la situació real de les llengües minoritàries dins de la institució. D'altra banda, i amb una visió molt més optimista, Fitt creu que el català "és una llengua coneguda, potser la més coneguda de les que es consideren llengües minoritàries. L'escocès gairebé no està reconegut a la Unió Europea, tot i que l'European Charter for Regional and Minority Languages sí que el reconeix com a llengua".

Fent un pas enrere però, preguntant per la salut de les llengües minoritàries, cal remarcar que un dels punts principals del treball (defensar la salut futura i prevenir la mort de les ètnies, les minories i la diversitat en general), xoca amb els pensaments dels dos entrevistats. Amils no creu que les llengües minoritàries estiguin destinades a morir, i Fitt tampoc: "No, no ho crec. El català té un nombre molt extens de parlants i està inclòs al sistema educatiu de Catalunya. Una gran part de la població escocesa parla escocès (el 30%) així que també té un alt nombre de parlants. Però pel que fa a l'educació, tot i que està en una millor situació que fa vint anys, encara és inadequada". Són visions optimistes que xoquen amb la idea preconcebuda i en part amb la informació trobada a l'apartat *Les llengües minoritàries al món*, dins del treball. És molt important tenir en compte aquests nous punts de vista que ens brinden els dos experts per relaxar la conclusió final del treball i no ser excessivament crítics amb la situació actual. És veritat, com diu Fitt, que la motivació, la cura i el tractament de les minories podria ser millor, però no és excessivament negatiu i cal felicitar la feina ben feta fins ara, com per exemple: que el català sigui llengua cooficial i que es pugui fer servir en les institucions. A més, Fitt afegeix que "La única organització que pot fer alguna cosa que tingui un impacte positiu per les llengües en risc de mort o oblidades és el mateix Estat on aquella llengua es parla. No puc pensar en un sol exemple on la Unió Europea o les nacions Unides poguessin fer alguna acció concreta per ajudar a alguna llengua", fet que concorda amb les conclusions i l'anàlisi crítica extreta de l'apartat anterior del treball.

L'última pregunta que se'ls va fer als entrevistats va ser, en relació a la recerca d'alternatives per millorar la salut de les minories, si veien la inclusió a la interpretació de les institucions de les llengües en qüestió una opció, una necessitat o una pèrdua de diners. A aquesta van respondre, Amils: "Crec sincerament que la presencia de

llengües minoritàries amb interpretació activa no és viable davant la multitud de llengües oficials de les institucions. La situació ja és molt complicada i difícil de resoldre en aquests moments. Es podria contemplar la possibilitat de preveure alguna llengua minoritària com idioma passiu en segons quines reunions.” I Fitt “Aquesta és la única acció constructiva que la Unió Europea o les Nacions Unides podrien fer per les llengües minoritàries. Mostraria que la Unió Europea, per exemple, respecta totes les llengües. Però, tal i com ho entenc, la Nació Estat hi ha d’estar d’acord. En el cas del català, segons el meu punt de vista, el Govern Espanyol no hi estaria d’acord. En el cas dels escocesos, el Govern del Regne Unit riuria amb la idea.” A més, afegeix que la culpa és dels Estats Membres. “La culpa sempre és dels Estats Membres. Recordo una reunió a Edinburgh on va venir-nos a visitar un grup de la Unió Europea que investigava els drets de les minories escoceses. Els hi vam dir als visitants que molts alts càrrecs a Escòcia creuen que la llengua escocesa és *slang*. Un membre búlgar del grup va declarar que se sentiria atacat si algú digués que la seva llengua era *slang*. Va ser un moment memorable, però després aquell grup van tornar per redactar l’informe per la Unió Europea i no se’n va saber res més”, I Amils respon “Crec que, efectivament, la no presència de les llengües minoritàries és una qüestió política en primer terme, però des d’un punt de vista pràctic, la seva inclusió suposaria un cost econòmic i un esforç tècnic i de personal enorme”.

Ambdós entrevistats estan molt oberts a noves solucions i tenen molt clar que, tot i que s’està treballant i la gent té un mínim respecte per aquestes petites llengües, cal seguir fent feina, sobretot per part dels Estats Membres. Les conclusions que s’han extret de la recerca i de l’anàlisi de diverses obres és molt proper a l’anàlisi personal que han fet els professionals de les seves experiències. Per tant, la teoria escrita que s’ha desenvolupat durant el treball correspon també a una realitat actual. A la vegada, les crítiques als Estats Membres que s’han fet han estat corroborades pels experts.

Conclusions

La investigació sobre l'ús del català a la interpretació de conferències de les Nacions Unides i a la Unió Europea ha portat a un canvi en la idea inicial del treball. El que pretenia ser un estudi de les institucions i una anàlisi sobre com podien aquestes ajudar al català a tenir un futur més esperançador com a llengua, ha acabat servint de porta a conèixer grans debats oberts sobre la cultura, la sociolingüística i el futur de les minories en general. Tot sense deixar de banda la investigació i la hipòtesis inicial.

Primerament es va fer una contextualització i una anàlisi històrica sobre la creació, els principis i els països participants d'ambdues institucions tractades. Amb aquestes es va mostrar, no només els diferents passats de les institucions (els seus creadors, els motius històrics i contextuals que van dur a la seva creació, els seus països i llengües inicials, etc.), sinó també quins eren els propòsits i els objectius. I pel que refereix a les minories i les ètnies, ambdues institucions coincidien en el respecte, la defensa i el treball conjunt per mantenir les diferències entre ciutadans, que enriqueixen la cultura mundial així com el correcte desenvolupament de la democràcia i afavoreixen a tenir un futur més pròsper ja que, si existeixen diferents maneres de pensar i de veure el món, s'afavorirà el diàleg, i és del diàleg d'on apareixen les millors idees i les millors solucions.

Després d'haver analitzat cada institució per separat, es va decidir analitzar l'ús del català dins d'aquestes. I cal destacar que va ser una de les parts més sorprenents del treball. En contra de tot pronòstic, les Nacions Unides protegeixen més el català que la Unió Europea. Seria lògic pensar que les Nacions Unides, al ser una organització més internacional i amb 165 països participants més que la Unió Europea, tindria menys consideració cap a les llengües minoritàries: al món n'hi ha aproximadament 6.000, i el cost i el temps dedicat a intentar conservar-les i establir contactes amb els parlants seria un esforç excessivament gran i no necessàriament útil als ulls de tothom. D'altra banda, de la Unió Europea, que proposa un tracte més proper amb els ciutadans d'Europa i que és una institució més petita, s'espera una consideració i uns esforços molt superiors als de les Nacions Unides. Doncs bé, cal destacar el següent:

Primer, mentre a les Nacions Unides sí que es pot comparèixer en català (si s'avisava prèviament), a la Unió Europea no hi ha aquesta opció.

Segon, les Nacions Unides han creat una associació, l'Associació per a les Nacions Unides, que s'encarrega d'assegurar que l'obra i els objectius de la institució arribin als ciutadans, i que els ciutadans es puguin comunicar amb la institució amb la seva llengua materna si així ho desitgen. A la Unió Europea, l'Estat Espanyol és l'encarregat de traduir els documents publicats al català ja que el català, després d'una llarga lluita entre organitzacions catalanes, la institució i el Govern espanyol, es va considerar MTL, "Mandatorily Translated Language".

Tot i així, cal destacar que en cap de les dues, en una perquè no s'ha donat l'ocasió i en l'altra perquè no és permès, s'ha comparegut mai en català. Com bé es cita al treball, el mateix Pau Casals va parlar en anglès durant la seva compareixença a Nova York el 1971. La resposta a la principal investigació del treball doncs, era clara: l'ús del català a la interpretació de conferències internacionals està encara per estrenar. No hi ha hagut cap catalanoparlant que hagi comparegut en la seva llengua materna.

Sorpren veure com, tot i els bons principis d'ambdues institucions, aquests no queden reflectits a la realitat. Fruit d'aquesta contradicció, es va iniciar una anàlisi general sobre la situació de les llengües minoritàries al món, intentant respondre les preguntes: És realment tan greu com sembla que en els propers 100 anys morin 3.000 de les 6.000 llengües que hi ha actualment al món?

I el veredict va ser afirmatiu. Un idioma va sempre acompanyat d'una història i d'una cultura, però el més important, va sempre acompanyat d'una manera de pensar, una manera de veure el món diferent de la resta de llengües. La simple diferència entre la manera de dir els números en francès o en castellà implica una manera de veure les xifres i, per tant, de veure la realitat. I aquest és un dels mil exemples que podrien posar-se. Si volem un món millor on es respecti la democràcia i els valors comuns, però sobretot, un món millor on junts es trobin solucions a problemes, s'ha de permetre i acceptar diferents punts de vista sobre el mateix tema, treballar totes les societats juntes. No servirà de res tenir Internet o la tecnologia més puntera si no

tenim una història perquè l'hem perdut, o una manera de veure el món diferent de les altres societats. Davant de la globalització, tant les ètnies minoritàries com les llengües, ens hem de mantenir fidels a les nostres arrels. Ha de ser una oportunitat per treballar junts.

La conclusió de l'apartat de l'anàlisi de la situació mundial de les llengües minoritàries, va demostrar clarament la necessitat d'unir esforços i que els Estats Membres compleixin les propostes lingüístiques de les institucions per un futur més divers.

Posteriorment i vista la necessitat que Espanya defensi l'ús del català a les institucions internacionals, es va decidir investigar sobre els motius que exposava el país per a no fer-ho. Utilitzant un ampli ventall d'obres amb diferents punts de vista, es va valorar les diferents possibilitats que tenia la Generalitat d'aconseguir un major ús del català en institucions internacionals. Es va detallar que, d'una banda, es podia aconseguir mitjançant un procés ascendent, on es pogués dialogar amb el govern espanyol; i d'altra banda, com ja s'ha fet, amb un procés descendent on les institucions contactessin amb el Govern espanyol i poguessin fer-lo recogitar sobre la necessitat de modificar la seva política lingüística exterior i sobre la necessitat de protegir les minories i cultures que viuen a Espanya i que també la caracteritzen.

Com a conclusió general del treball doncs, el català no s'utilitza a la interpretació de conferències de les Nacions Unides i de la Unió Europea. Ha quedat demostrat que s'ha de millorar aquesta situació, d'una banda per tal de millorar la salut del català i el seu futur, i per l'altre, per aconseguir beneficis en la democràcia i en la riquesa cultural universal. Per aquests motius, la Generalitat hauria de fer servir les vies que té a l'abast perquè Espanya s'involucrís més i demanés a les institucions més representació de la llengua catalana. El futur de les minories no pot recaure en les minories, recau en cada un de nosaltres.

A banda de les conclusions professionals, aquest treball també ha aportat una sèrie de conclusions personals. Primer, l'estudi d'aquestes institucions internacionals ha permès un enriquiment personal a nivell de cultura general i de coneixement d'història mundial que no s'ha tractat en profunditat durant la carrera de traducció i

interpretació. A més a més, ha servit també per resoldre alguns dels dubtes personals sobre el futur del català i el risc de desaparició de les llengües minoritàries. Tot i que el treball s'ha centrat en el cas del català específicament, m'ha servit per veure que hi ha un gran front obert d'investigacions en els diferents àmbits relacionats amb les llengües minoritàries i amb la seva lluita davant de la globalització. En un futur no molt llunyà, m'agradaria realitzar un doctorat que analitzés els efectes de la globalització sobre les llengües minoritàries, i què representen aquestes en la formació d'identitats personals.

I segon, aquest treball ha servit per obtenir un punt de vista més objectiu interior de les institucions internacionals, fet que ha despertat en mi un interès per treballar-hi com intèrpret de conferències.

Així doncs, aquest treball no només ha servit per créixer a nivell acadèmic i professional, sinó que també ha estat un camí personal de descobriment de voluntats futures.

Bibliografia

Obres citades i obres consultades

- ARZOZ, XABIER (2008). *Respecting Linguistic Diversity in the European Union*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins B. V.
- ASSOCIACIÓ PER LES NACIONS UNIDES A ESPANYA. *Catàleg del Centre de Documentació de l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya*. Barcelona: Masanas Gràfiques.
- ASOCIACIÓN PARA LAS NACIONES UNIDAS EN ESPAÑA (2005) *Agenda ONU, Anuario de la Asociación para las Naciones Unidas*. Nº 7/2005. Barcelona: Bosch Editor.
- ASOCIACIÓN PARA LAS NACIONES UNIDAS EN ESPAÑA (2005). *España y la ONU, 50' aniversario*. Barcelona: Romanà/Valls, S.A.
- BAIGORRI JALÓN, JESÚS (2004). *Interpreters at the United Nations: A History*. Salamanca: Ediciones Universidad de Salamanca.
- BRANCHADELL, ALBERT; MARGARET WEST, LOVELL (2005). *Less Translated Languages*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co.
- DÍEZ DE VELASCO VALLEJO, MANUEL (1986). *Instituciones de Derecho Internacional Público*. Madrid: Editorial Tecnos, S. A.
- DUROSELLE, JEAN-BAPTISTE (1965). *L'idée d'Europe dans l'Histoire*. Paris, Denoël.
- MARÍN BOSCH, M. (1994). *Votos y vetos en la Asamblea General de las Naciones Unidas. Secretaría de Relaciones Exteriores*. Fons de cultura econòmica: Mèxic.
- NACIONS UNIDES (1996). *Imatge i realitat. Preguntes i respostes sobre les Nacions Unides, com treballen i qui les finança*. Nova York: Nacions Unides.
- NELDE, PETER; STRUBELL, MIQUEL; WILLAMS, GLYN (1996). *Euromosaic - Producción y reproducción de os grupos lingüísticos minoritarios de la UE*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas.
- NOVELLA, JOAQUÍN; LLUÍS PIÑOL, JOAN. *Revista CIDOB d'Afers Internacionals (nº 29 i 30)*. Zaragoza: Talleres Editoriales Cometa S.A.
- PUJOL BERCHÉ, MERCÈ; SIERRA MARTÍNEZ, FERMÍN (199-). *Las lenguas en la Europa Comunitaria II*. Amsterdam: Editions Rodopi B.V.

SANMARTI ROSET, JOSEP M. *Las Políticas Lingüísticas y las Lenguas Minoritarias en el Proceso de Construcción de Europa*. Bilbao: Administración de la Comunidad Autónoma de Euskadi.

UNESCO (1982). *Conférence mondiale sur les politiques culturelles*. Mèxic.

VARIS AUTORS. (1994) *Lenguas de España Lenguas de Europa*. Madrid: Fundación Cánovas del Castillo.

VIVIANE OBATON (1997). *La promotion de l'identité culturelle européenne depuis 1946*. Institut Européen, Université de Genève.

VILLAR, FRANCISCO (1995): "Las Naciones Unidas ante los retos actuales". *Revista CIDOB d'afers internacionals*, número 29, 30. P.177.

YVES PLASSERAUD (2005). *Atlas des minorités en Europe, De l'Atlantique à l'Oural, diversité culturelle*. Edicions Autrement, Col·lecció Atlas, Monde.

Institucions consultades

GEPECS, Groupe d'études pour l'Europe de la culture et de la solidarité.

OSCE, Conseil de l'Europe et l'organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

OLCI, Observatoire linguistique et culturel Italien.

Departament Lingüístic de la Generalitat de Catalunya.

Direcció general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

CPNL, Consorci per a la Normalització Lingüística.

Centre de Documentació Europea de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Pàgines web consultades

Pàgina oficial de les Nacions Unides. *Carta i principis*.

<<http://www.un.org/es/documents/charter/>> [Consulta: 15 desembre 2015]

Pàgina oficial de les Nacions Unides. *Història de les Nacions Unides*.

<<http://www.un.org/es/sections/about-un/overview/index.html>> [Consulta: 23 febrer 2016]

Pàgina oficial de les Nacions Unides. *Idiomes oficials de les Nacions Unides*.

<<http://ask.un.org/es/faq/13553>> [Consulta: 13 abril 2016]

Fundació CIDOB. *Propostes i principis de les Nacions Unides*.

<<http://www.raco.cat/index.php/DCidob/article/viewFile/130619/180319>> [Consulta: 15 desembre 2015]

Pàgina oficial de les Nacions Unides. *Declaració Universal dels Drets Humans*.

<<http://www.un.org/es/documents/udhr/>> [4 gener 2016]

Pàgina oficial de les Nacions Unides. *Història de la Carta de les Nacions Unides*.

<http://www.un.org/es/aboutun/history/charter_history.shtml> [Consulta: 25 març 2016]

Pàgina oficial de les Nacions Unides. *Multilingualism*.

<<http://www.un.org/es/sg/multilingualism/index.shtml>> [Consulta: 13 abril 2016]

Pàgina oficial de la enciclopèdia britànica. *Matthew J. Gabel sobre la Unió Europea*.

<<http://global.britannica.com/topic/European-Union>> [Consulta: 18 desembre 2015]

Pàgina oficial del diari *The Telegraph*. *Article sobre la Unió Europea*.

<<http://www.telegraph.co.uk/news/newsttopics/eureferendum/11617720/definition.html>> [Consulta: 18 desembre 2015]

Pàgina oficial de l'organització Eurominority. *Stateless Nations and minority people in Europe*.

<www.eurominority.org> [Consulta: 27 abril 2015]

Pàgina oficial de la legislació europea. *Tratado constitutivo de la Comunidad Europea del Carbón y del Acero, Tratado CECA*.

<<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=URISERV%3Axy0022>> [Consulta: 18 març 2016]

Pàgina oficial de la legislació europea. *Tratado de Maastricht sobre la Unión Europea*.

<<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=URISERV%3Axy0026>> [Consulta: 18 març 2016]

Universitat Rovira i Virgili. *El tractat de Roma*.

<<http://www.urv.cat/media/upload/arxius/urv/Tracta%20Roma.pdf>> [Consulta: 19 febrer 2016]

Pàgina oficial de la Gran Enciclopèdia Catalana. *Tractat de Maastricht*.

<<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0231443.xml>> [Consulta: 18 març 2016]

Pàgina oficial del Parlament Europeu en català.

<<http://www.europarl.cat/parliament/benvinguda1.php>> [Consulta: 29 gener 2016]

Plataforma per la Llengua. *Catalan and the official European Union languages*.

<<https://www.youtube.com/watch?v=JlnDzLhMby0>> [Consulta: 3 Febrer 2016]

Pàgina oficial de la Unió Europea. *Comité de las Regiones*.

<http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/cor/index_es.htm> [Consulta: 12 març 2016]

Pàgina oficial de la Unió Europea. *Committee of the Regions*.

<<http://cor.europa.eu/es/Pages/home.aspx>> [Consulta: 12 març 2016]

Pàgina oficial del Parlament Europeu. *El Comité de las Regiones*.

<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/es/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.3.14.html> [Consulta: 12 març 2016]

One World Nations Online. *Official and Spoken Languages of European Countries*.

<http://www.nationsonline.org/oneworld/european_languages.htm> [Consulta: 3 febrer 2016]

Pàgina oficial de la Comisió Europea. *La UE a Catalunya i les Illes Balears*.

<http://ec.europa.eu/spain/barcelona/la-ue-a-catalunya-i-les-illes-balears/el-catala-a-la-ue/index_ca.htm> [Consulta: 9 gener 2016]

Matthew Fitt.

<<http://www.mfitt.co.uk/>> [Consulta: 3 maig 2016]

Mercator. *Definició de llengua minoritària*.

<<http://www.mercator-research.eu/minority-languages/facts-figures/>> [Consulta: 19 desembre 2015]

Enciclopèdia Omniglot. *Can minority languages be saved? Globalization vs. Culture*.

<http://www.omniglot.com/language/articles/minority_languages.php> [Consulta: 26 març 2016]

Languages in danger. *List of Languages in Danger*.

<<http://languagesindanger.eu/book-of-knowledge/list-of-languages/>> [Consulta: 27 desembre 2015]

Global Education Monitoring UNESCO. *Speaking a minority language should not mean being disadvantaged*

<<https://gemreportunesco.wordpress.com/2015/02/21/speaking-a-minority-language-should-not-mean-being-disadvantaged/>> [Consulta: 7 febrer 2016]

Diari *The Guardian*. Article sobre la supervivència de les llengües minoritàries a l'era digital. <<http://www.theguardian.com/education/2014/feb/17/languages>> [Consulta: 27 abril 2016]

Annexos

Entrevista a Cristina Amils

26 d'abril del 2016

¿Cómo definiría la situación del catalán dentro de las Naciones Unidas/Unión Europea (por favor, responda en referencia a la institución que conozca mejor)? ¿Se conoce su existencia y se tiene presente que es una lengua minoritaria? ¿Se oye en los pasillos?

UE: Se conoce su existencia en algunos círculos y se sabe que es una lengua minoritaria, por lo cual no es una lengua oficial en las sesiones del Parlamento Europeo o de la Comisión Europea. La interpretación del catalán posible solo está prevista en las sesiones plenarias del Comité de las Regiones y como lengua activa únicamente en reuniones puntuales que tienen lugar en Cataluña cuando un grupo o comisión se reúne aquí (lo cual sucede en contadas ocasiones).

¿Cree que las lenguas minoritarias (en concreto el catalán) están destinadas a morir?

No lo creo

¿Ve la inclusión de lenguas minoritarias en la interpretación de instituciones internacionales una necesidad o un gasto innecesario de dinero?

Creo sinceramente que la presencia de lenguas minoritarias con interpretación activa no es viable ante la multitud de lenguas oficiales de las instituciones. La situación ya es muy complicada y difícil de resolver en estos momentos. Se podría contemplar la posibilidad de prever alguna lengua minoritaria como idioma pasivo en según qué reuniones.

En el caso que usted hable catalán: Personalmente, ¿le gustaría más interpretar al catalán?

No, me siento muy cómoda interpretando hacia mis lenguas A/B y disfruto de este trabajo independientemente de la lengua en cuestión.

¿Cree que es culpa de los Estados Miembros o de la Unión Europea como institución?

Creo que, efectivamente, la no presencia de lenguas minoritarias es una cuestión política en primer término pero, desde un punto de vista práctico, su

inclusión supondría un coste económico y un esfuerzo técnico y de personal enormes.

Aunque las bases de la Unión Europea son respetar la multiculturalidad, sabemos que no se están respetando suficiente las lenguas minoritarias dentro de las instituciones.

Entrevista a Matthew Fitt

10 de maig del 2016

How would you define the situation of the Catalan and the Scots inside the European Union? Do you think they are well-known and respected languages? Do people care about them?

Catalan is well known, perhaps the best-known of the so-called minority languages. Scots has next to no recognition at all within the EU, although it is recognized as a language by the European Charter for Regional and Minority Languages.

Do you believe minority languages such as Catalan and Scots will die anytime soon?

No, I don't believe this. Catalan has a large number of speakers and is embedded in the education system in Catalonia. Scots is spoken by a large proportion of the Scottish population (30%) so it also has a relatively high number of speakers. But education provision, although better now than twenty years ago, is still inadequate.

If so, how do you think the European Union and the United Nations can avoid it or help to postpone their death?

The only organizations that can do anything that would have a positive outcome for a dying or neglected language is the nation state where that language is spoken. I can't think of a single example when the EU or UN did anything concrete to assist a language.

If minority languages were included in the conference interpreting languages in international institutions, would you think it is a waste of money or as a need?

This is the one constructive thing the EU or UN could do for minority languages. It would show that the EU for example respects all languages. But as I understand it, the nation state has to agree to this. In the case of Catalan, my understanding is the Spanish government won't agree to it. In the case of Scots, the UK government would just laugh at the idea.

We know that the European Union is not respecting enough multiculturalism and minorities. Do you think we should blame the member states or the European Union as an institution?

Member States. Every time the blame is with the member states. I remember a meeting in Edinburgh with a visiting EU group investigating the rights of minorities in Scotland. We told the visitors that many high-level administrators in Scotland believe that the Scots language is 'slang'. A Bulgarian member of the group declared that he would attack anyone who called his language 'slang'. It was a memorable moment but the group went back to make their report to the EU - and nothing more came of it.

Recomanació del Consell d'Europa a Espanya

Recommendation CM/RecChL(2016)1 on the application of the European Charter for Regional or Minority Languages by Spain

(Adopted by the Committee of Ministers
on 20 January 2016 at the 1245th
meeting of the Ministers' Deputies)

COMMITTEE
OF MINISTERS
COMITÉ
DES MINISTRES

The Committee of Ministers,

In accordance with Article 16 of the European Charter for Regional or Minority Languages;

Having regard to the declarations made by Spain on 9 April 2001;

Having taken note of the evaluation made by the Committee of Experts on the Charter with respect to the application of the Charter by Spain;

Bearing in mind that this evaluation is based on information submitted by Spain in its national report, supplementary information provided by the Spanish authorities, information submitted by bodies and associations legally established in Spain and information obtained by the Committee of Experts during its on-the-spot visit;

Having taken note of the comments made by the Spanish authorities on the contents of the Committee of Experts' report;

Recommends that the Spanish authorities take account of all the observations and recommendations of the Committee of Experts and, as a matter of priority:

1. amend the legal framework with a view to making it clear that the criminal, civil and administrative judicial authorities in the Autonomous Communities can conduct the proceedings in co-official languages at the request of one party;
2. continue to implement legal and step up practical measures aimed at ensuring that an adequate proportion of the judicial staff posted in the Autonomous Communities concerned by the application of Article 9 of the Charter has a working knowledge of the relevant languages;

3. continue to implement legal and step up practical measures aimed at ensuring the adequate presence of the co-official languages in the State administration at the level of the Autonomous Communities;
4. continue to implement measures to ensure the presence of co-official languages in public services, especially in health care services;
5. continue to ensure that the offer of trilingual education does not adversely affect the protection and promotion of regional or minority languages;
6. consider extending the recognition of those regional or minority languages with a co-official status in six Autonomous Communities to other Autonomous Communities provided that there is a sufficient number of users of the regional or minority language involved.